

Кравченко І.Й.,

асистент кафедри обліку і аудиту

Національного університету харчових технологій

м. Київ, Україна

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦУКРУ

Перехід аграрного сектора економіки до ринкових відносин передбачає пошук раціональних співвідношень елементів державного та вільного ринкового регулювання з урахуванням умов функціонування ринку, зокрема ринку цукру.

На ринку цукру спостерігається значне посилення конкуренції з боку країн-експортерів цукру-сирцю з тростини, відстоювання їх інтересів, розширення сфери впливу іноземних товаровиробників на український ринок. Надлишок пропозиції цукру на світовому ринку призводить до падіння цін і спонукає найбільших виробників скорочувати посівні площі, в той же час зберігається тенденція зростання виробництва цукру з тростини. Підприємствам цукрової галузі необхідно підвищити якість продукції, без вирішення яких цукрова галузь України не зможе вийти на світовий ринок. Вступ України до Світової організації торгівлі додатково загострює ряд проблем бурякоцукрового комплексу і вимагає додаткових заходів захисту вітчизняного ринку для забезпечення його динамічного розвитку, підвищення ефективності і конкурентоспроможності [2].

Подолання кризової ситуації виробництва цукрових буряків і цукру в Україні, а також необхідність відродження конкурентоспроможності українського цукру на світовому ринку стало національною проблемою, подолання якої неможливе без рішучих державних заходів економічного, правового й організаційно-технологічного характеру. Досвід зарубіжних країн свідчить, що через державне регулювання ринку цукру можна

вирішити проблему відродження бурякоцукрового виробництва, відновити імідж України на світовому ринку.

Так, законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» має за мету зробити систему державного регулювання галузі такою, що більше відповідає реальному стану речей на ринку. Пропонується удосконалити механізм квотування поставок цукру, для експорту не треба буде отримувати додаткові дозволи, він упорядковує і наближає до реальності положення чинного закону, сприяє стабілізації ринку цукру, формує сприятливу інвестиційну політику і захист внутрішнього ринку від імпортного продукту[1].

На сьогодні Національна асоціація цукровиків України «Укрцукор» прогнозує значне погіршення стану галузі при ввозі в країну цукру-сирцю у відповідності з узятими Україною перед Світовою організацією торгівлі зобов'язаннями, тому що бурякоцукрове виробництво є об'єктивно неконкурентноздатним з тростинним через природно вищу собівартість. За розрахунками асоціації у випадку ввозу в Україну цукру-сирцю в обсязі 260 тис. тонн в країні закриється більше 20 цукрових заводів середньої потужності, виробництво цукрових буряків зменшиться, державний бюджет недоотримає доходи від цукрової галузі.

Україна ініціювала перегляд умов членства в Світовій організації торгівлі з об'єму імпортованої квоти на цукор-сирець з тростини і пропонує скоротити її об'єм в два рази з нинішніх 260 тис. тонн. Відмову України від квоти СОТ відстоює Національна асоціація «Укрцукор», за підрахунками якої за останні роки виробництво вітчизняного цукру на 22% перевищило потребу внутрішнього ринку[3]. В 2011/2012 маркетинговому році Україна експортувала більше 150 тис. тонн цукру, тоді як за попередній рік експорт склав 6,2 тис. тонн, а також у цей період був істотно скорочений імпорт: ввезено 14,5 тис. тонн цукру, тоді як за попередній період майже 290 тис. тонн. Основними покупцями

вітчизняного цукру є Казахстан (106,7 тис.тонн), Киргизія (11,1тис. тонн), Грузія (9,43 тис. тонн), Ліван (4,45 тис. тонн), Молдова (4,14 тис. тонн), Туркменістан (3,98 тис. тонн), Узбекистан (3,86 тис. тонн), Сирія (2,4 тис. тонн), Угорщина (1,2 тис. тонн).

Одним із основних шляхів забезпечення збереження конкурентоспроможності продукції вітчизняного виробництва на ринку цукру може бути встановлення достатнього рівня "захисних" ставок митних тарифів на імпортований цукор, для розвитку бурякоцукрової галузі з метою забезпечення внутрішнього ринку цукром власного виробництва та створення експортного потенціалу необхідним є переведення виробництва на інтенсивний напрям, забезпечення розширення посівних площ під цукровими буряками і підвищення урожайності з 1 гектара, зниження витрат на одиницю продукції.

Література:

1. Постанова Кабінету міністрів України від 2 березня 2011 року «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2011 року до 1 вересня 2012 року». Голос України №5.
2. Красняк О.П. Тенденції розвитку ринку цукру України: проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal//soc_gum/znptdau/2012_2_4/18-4-35.pdf
3. Національна асоціація цукровиків України «Укрцукор» // [Електронний ресурс] <http://sugarua.com>